

Lihastautiliitto ry
Läntinen Pitkätatu 35
20100 Turku
p. 044 736 1030

Kela / kuntoutusryhmä
PL 78
00381 Helsinki

Lihastautiliitto ilmaisee huolensa Kelan vaativan lääkinällisen kuntoutuksen myöntämisedellytyksistä

Kelan vaikeavammaisen lääkinällinen kuntoutus muuttui vuoden alusta 2016 vaativaksi lääkinälliseksi kuntoutukseksi. Lakimuutoksen myötä muuttuivat osittain myös kuntoutuksen myöntöedellytykset. Ennallaan säilyi muun muassa terveydenhuoltolain mukainen kunnan vastuu lääkinällisestä kuntoutuksesta ja se, etteivät kuntoutuksen tavoitteet saa olla ainoastaan hoidollisia. Uutta sen sijaan katsotaan olevan edellytys sairauteen tai vammaan liittyvistä huomattavista vaikeuksista arjen toiminnoista suoriutumisessa ja osallistumisessa. Kelan ohjeissa sanotaan myös yksilö- ja ympäristötekijöiden vaikuttavan suoriutumisen ja osallistumisen huomioimiseen.

Kela ilmoitti uuden lain voimaan tulon aikoihin, että hieman vajaa 8 000 henkilöä lisää pääsee Kelan kuntoutuksen piiriin sen myötä, että kuntoutuksen ja vammaisuuksien välinen kytkös poistetaan. Muutos kuulosti hyvältä, tarpeelliselta ja pitkälti oikeudenmukaiseltakin. **Muutoksella näyttää kuitenkin olleen myös kääntöpuolensa, joka meille vammais- ja potilasjärjestöille on tullut näkyväksi lisääntyneillä yhteydenotoilla jo aikaisemmin Kelan kuntoutuksen piirissä olleiden henkilöiden kuntoutusmäärien tipahtamisena.** Tämä ei luonnollisestikaan ole hyvä asia, sillä harvalla kuntoutuksen tarve on kuitenkaan lakimuutoksen myötä muuttunut.

Lihastautiliitossa ymmärrämme Kelan vaativan kuntoutuksen tavoitteiden painottumisen kuntoutujan aktiiviseen osallistumiseen omassa kuntoutusprosessissaan sekä sen, että tavoitteet painottuvat osallistumiseen ja suoriutumiseen. **Olemme kuitenkin huolestuneena lukeneet muun muassa Kelan järjestämää vaativaa lääkinällistä kuntoutusta kertovasta diasarjasta, että Kela katsoo kuntoutuksen tavoitteiden olevan hoidollisia ja kuntoutuksen vastuun kuuluvan kunnalle esimerkiksi silloin, kun kuntoutuksessa tavoitteina ovat liikelaajuuksien tai hengityskapasiteetin ylläpitäminen tai lihasjäykkyyden vähentäminen. Pidämme näin yksityiskohtaisia esimerkkejä vaarallisina, sillä ne ohjaavat helposti päätöksentekoa jättäen kuntoutuksen hakijan yksilölliset tarpeet varjoonsa.**

Lihastautia sairastavien oikeuksien valvojana ja lihassairauksien erityisasiantuntijana koemme esimerkiksi hengityskapasiteetin ylläpitämisen tulkitsemisen ainoastaan

hoidolliseksi hyvin pelottavana ja rajoittavana näkemyksenä. Lihasliitossa näemme hengityskapasiteetin ylläpitämisen paljon laajemmin. Hengitystoimintojen parantaminen, joihin myös **hengityskapasiteetin ylläpitäminen liittyy, on monelle lihastautia sairastavalle tärkeä tavoite. Tämä tavoite nimenomaan mahdollistaa kuntoutujan aktiivisen osallistumisen oman arkensa suorittamiseen sekä lisää omatoimisuutta ja toiminnallisuutta.** Sama koskee liikelaajuuksien ylläpitämistä. **Liikelaajuuksien ylläpitämisellä voidaan mahdollistaa esimerkiksi se, että henkilö voi itse pestä hiuksensa, pukea ylävartalonsa tai kelata pyörätuolia itsenäisesti.** Nämä asiat ovat juuri niitä, jotka mahdollistavat kuntoutujan suorittaa tehtäviä ja toimintoja itsenäisesti sekä lisäävät kykyä osallistua oman elämän tilanteisiin aktiivisesti.

Toivomme, että kuntoutusta määrittelevissä ohjeissa painopiste on **henkilön yksilöllisessä tilanteessa ja tarpeissa sekä hänestä laaditussa kuntoutussuunnitelmassa,** eikä niinkään tarkasti ennakoon määritellyissä rajoittavissa esimerkeissä.

Harvinaisten sairauksien osalta kuntoutuksen tavoitteisiin ja kuntoutustarpeeseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Kuntoutuksen tarpeet ovat hyvin yksilöllisiä ja oikeilla kuntoutuksen menetelmävalinnoilla voidaan tukea vaikeitakin lihastauteja sairastavien henkilöiden omatoimisuutta ja suoriutumista arjen toiminnoissa.

Lihastautiliitossa on asiantuntemusta lihastautia sairastavien henkilöiden monimuotoisesta kuntoutustarpeesta. Tarjoamme mielellämme osaamisemme käyttöönnne.

Turussa 3.8.2016

Jaana-Sofia Saarinen
toiminnanjohtaja, Ltl ry
p. 044 064 9494

Hanna-Mari Hanhiala
sosiaaliturvasuunnittelija, Ltl ry
p. 044 736 1031